

Diş Hekimliği Fakültesi Öğrencilerinin Restoratif Diş Tedavisi Uzmanlığına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi

Investigation of the Views of the Faculty of Dentistry Students on Restorative Dentistry Specialization

Fatih BEDİR^a(ORCID-0000-0002-4909-4701), Alper ÖZDOĞAN^b(ORCID-0000-0003-0649-3056)

^aRecep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Restoratif Diş Tedavisi AD, Rize, Türkiye
^aRecep Tayyip Erdoğan University, Faculty of Dentistry, Department of Restorative Dentistry, Rize, Turkey
^bAtatürk Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Protetik Diş Tedavisi AD, Erzurum, Türkiye
^bAtatürk University, Faculty of Dentistry, Department of Prosthodontics, Erzurum, Turkey

ÖZ

Amaç: Bu çalışmanın amacı iki farklı fakülte (Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi ve Atatürk Üniversitesi) de eğitim gören öğrencilerin Restoratif Diş Tedavisi uzmanlığına ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesidir.

Gereç ve Yöntemler: Çalışmaya Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesinden 306 öğrenci ve Atatürk Üniversitesinden 428 öğrenci olmak üzere toplam 734 öğrenci katıldı. Çalışmaya birinci sınıf öğrencileri dâhil edilmedi. Öğrencilerden demografik bilgilerini, Restoratif Diş Tedavisi'nin prelinik, klinik, uzmanlık konularını ve Restoratif Diş Tedavisi Bölümü'nün diğer bölümlerle kıyaslamasını içeren 24 soruluk bir anketi doldurmaları istendi. Verilerin incelenmesinde tanımlayıcı ve frekans analizleri ile ki kare, bağımsız örneklem t testi, tek yönlü ANOVA testleri kullanıldı.

Bulgular: Öğrencilerin Restoratif Diş Tedavisi'ni tercih ettikleri sıralama iki fakülte öğrencileri arasında farklılık göstermedi ($p > 0.05$). Ancak öğrencilerin okudukları dönem ile tercih sıralaması arasındaki fark anlamlıydı ($p < 0.05$) ve dönem arttıkça tercih sıralaması olumsuz etkileniyordu.

Sonuç: Öğrenciler Restoratif Diş Tedavisi uzmanlığına kişisel olarak ilgi duysalar da maddi gelir nedeniyle üst sıralarda tercih etmemektedirler. Ayrıca fakülteler arasındaki çeşitli farklılıklarda Restoratif Diş Tedavisi'yle ilgili görüşü olumlu ya da olumsuz olarak etkilemektedir.

Anahtar Kelimeler: Diş Hekimliği, Restoratif Diş Tedavisi, Uzmanlık, Diş Hekimliğinde Uzmanlık Sınavı

ABSTRACT

Background: The aim of this study is to evaluate the views of the students studying at two different faculties (Recep Tayyip Erdoğan University and Ataturk University) about Restorative Dentistry specialization.

Methods: A total of 734 students, including 306 students from Recep Tayyip Erdoğan University and 428 students from Atatürk University, participated in the study. First-year students were not included in the study. Students were asked to fill out a 24-question questionnaire that included questions about preclinical and clinical of Restorative Dentistry, and comparison with other departments. Descriptive and frequency analyzes, chi-square, independent sample t-test, and one-way ANOVA tests were used for statistical analysis.

Results: The order in which students prefer Restorative Dentistry did not differ between the students of the two faculties ($p > 0.05$). However, the difference between the class of students and the order of preference was significant ($p < 0.05$) and as the class increased, the order of preference was negatively affected.

Conclusion: Although students are personally interested in Restorative Dentistry, they do not prefer it in the upper ranks due to financial income. In addition, various differences between faculties affect the view about Restorative Dentistry, either positively or negatively.

Keywords: Dentistry, Restorative Dentistry, Speciality, The Specialization Exam in Dentistry

GİRİŞ

Restoratif Diş Hekimliği; hastalık, travma, aşınma veya anormal gelişim nedeniyle kusurlu olan ya da estetik görünümüne sahip olmayan dişlerin indirek veya direk yöntemlerle tedavi ederek dişlere normal form, fonksiyon, dayanıklılık ve görünüş sağlayan diş hekimliğinin bir dalıdır.¹ Aynı zamanda Restoratif Diş Hekimliği, ülkemizde kabul edilen sekiz diş hekimliği uzmanlık dalından biridir.

Uzmanlık yüksek verimlilikle ilişkilidir ve belirli bir konuda ileri teknik ya da beceriye sahip kişiye uzman denir.² Bilimsel gelişmelere paralel olarak diş hekimliğindeki klinik uygulamaların farklılaşması ve çeşitlenmesi, başka alanlarda olduğu gibi diş hekimliği alanında da branşlaşmayı ve uzmanlaşmayı zorunlu kılmıştır.^{3,4} Diş hekimliğinde uzmanlık eğitimi Türkiye'deki sağlık hizmet kalitesinin artırılmasında önemli bir rol oynayacaktır. Mezuniyet sonrası alınacak uzmanlık eğitimleri diş hekimlerinin klinik becerilerini, bilimsel araştırmalarını, hizmet seviyesini ve hasta memnuniyetini artırmasının yanında komplikasyon oranını azaltarak tıbbi bakımı ve dental tedavileri ileriye taşıyacaktır.^{5,6}

Ülkemizde 26.04.2011 tarih ve 27916 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 6225 'Torba Yasa' da diş hekimliği uzmanlık dalları; Ağız, Diş ve Çene Radyolojisi, Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi, Protetik Diş Tedavisi, Endodonti, Restoratif Diş Tedavisi, Çocuk Diş Hekimliği, Periodontoloji ve Ortodonti olarak belirlenmiştir. 28983 sayılı Resmi Gazete'de

yayınlanan "Tıpta Ve Diş Hekimliğinde Uzmanlık Eğitim Yönetmeliği"nde diş hekimliğinde uzmanlık sınavının yılda en az bir kez ÖSYM (Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi) tarafından yapılacak merkezi bir sınav ve yerleştirmeye yapılacağı ifade edilmiş ve Restoratif Diş Tedavisi uzmanlık eğitimi 3 yıl olarak belirlenmiştir. Bu süre sonunda hazırladıkları tezde ve uzmanlık bitirme sınavında başarılı olan uzmanlık öğrencileri "Uzman Diş Hekimi" ya da restoratif diş tedavisi için "Restoratif Diş Tedavisi Uzmanı" unvanını alırlar.^{5,6}

Diş hekimliği öğrencilerinin lisansüstü eğitim seçimlerinde; mesai saatleri, maddi gelir, mezuniyet sonrası çalışma imkanı, kişisel ilgi, yurtdışı çalışma olanakları, akademik kariyer hedefi, tıbbi kötü uygulamaya yönelik açılacak davalar ön plana çıkmaktadır.^{3,7,8} Bunun yanında öğrencilerinin lisans eğitimleri sırasındaki izlenimleri, elde ettikleri deneyimleri, örnek aldıkları öğretim elemanları da uzmanlık tercihlerini etkilemektedir.⁹⁻¹¹

Çalışmamızın amacı farklı eğitim dönemlerinde ve farklı fakültelerde eğitim gören öğrencilerin restoratif diş tedavisi uzmanlığına bakışını değerlendirmek ve diğer uzmanlık alanlarıyla kıyaslamasını yapmaktır.

Bu bilgiler ışığında çalışmamızın hipotezleri ise; (1) Restoratif Diş Tedavisi uzmanlık tercih sıralamasının fakülte kriterlerine bağlı olarak farklılık göstereceği, (2) Restoratif Diş Tedavisi uzmanlık tercih sıralamasının dönem kriterlerine bağlı olarak farklılık göstereceği yönündedir.

Gönderilme Tarihi/Received: 25 Nisan, 2022

Kabul Tarihi/Accepted: 3 Ağustos, 2022

Yayınlanma Tarihi/Published: 27 Nisan, 2023

Atıf Bilgisi/Cite this article as: Bedir F, Özdoğan A, Diş Hekimliği Fakültesi Öğrencilerinin Restoratif Diş Tedavisi Uzmanlığına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi. Selcuk Dent J 2023;10(1):65-69 Doi: 10.15311/ selcukdentj.1108608

Sorumlu yazar/Corresponding Author: Fatih BEDİR
E-mail: fth.bdr@hotmail.com, fatih.bedir@erdogan.edu.tr
Doi: 10.15311/ selcukdentj.1108608

GEREÇ VE YÖNTEMLER

Çalışmanın etik kurul onayı Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulundan alındı (2022/102). Bu çalışma, 2021-2022 eğitim-öğretim döneminde Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Dış Hekimliği Fakültesinde eğitim gören dönem 1 öğrencileri hariç kayıtlı 353 öğrenci ve Atatürk Üniversitesi Dış Hekimliği Fakültesinde eğitim gören dönem 1 öğrencileri hariç kayıtlı 742 öğrenci olmak üzere toplam 1095 öğrenciyle gerçekleştirilmesi planlandı. Aktif olarak eğitimine devam etmeyen öğrenciler ve henüz Restoratif Dış Tedavisi'nin prelinik ve klinik uygulamalarına katılmamış olan dönem 1 öğrencileri çalışma dışı tutuldu.

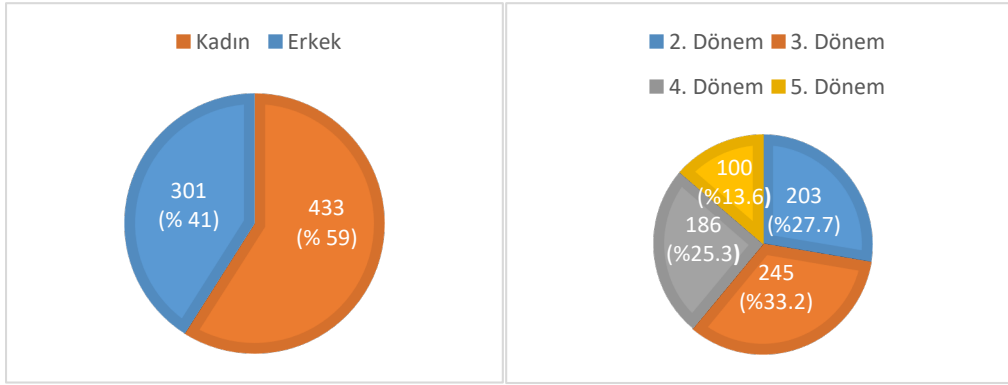
Çalışmadaki veriler anket formu kullanılarak toplandı. Anket, elektronik ortamda hazırlandı ve öğrencilere elektronik ortamda gönderildi. Anketin amacını, verilerin bilimsel bir çalışma amacıyla toplandığını ve toplanan verilerin gizli tutulacağını belirten bir açıklama yazısı anketin en üst kısmına yazıldı.

Anket toplam 24 soru içermekteydi. Anketin ilk üç sorusu yaş, cinsiyet ve eğitim dönemiyle ilgili sorular; sonraki on dört soru Restoratif Dış Tedavisi'yle ilgili prelinik, klinik ve uzmanlık konuları ile alakalı sorular; son yedi soruda ise Restoratif Dış Tedavisi'nin diğer bölümlerle kıyaslanması ve sıralanmasına yönelik sorular içermekteydi.¹²

Verilerin incelenmesinde tanımlayıcı ve frekans analizleri kullanıldı. Anket sorularının cinsiyet, dönem ve eğitim görülen fakülteye göre ilişkisini incelemek amacıyla ki kare, bağımsız örneklem t testi ve tek yönlü ANOVA testleri kullanıldı. İstatistiksel önemlilik düzeyi $p < 0.05$ olarak kabul edildi. Tüm analizler SPSS (version 23.0; IL, USA) bilgisayar programında yapıldı.

BULGULAR

Bu çalışmaya, 2021-2022 eğitim-öğretim döneminde Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Dış Hekimliği Fakültesinde eğitim gören kayıtlı 306 öğrenci ve Atatürk Üniversitesi Dış Hekimliği Fakültesinde eğitim gören kayıtlı 428 öğrenci olmak üzere toplam 734 öğrenci katıldı. Ankete katılan öğrenciler 18-34 yaş aralığındaydı ve yaş ortalamaları 21.88 ± 1.66 idi. Çalışmaya katılan öğrencilerin cinsiyet ve dönem dağılımı Şekil 1'de gösterilmiştir. Tablo 1'de anket soruları ve öğrencilerin en yüksek oranda işaretledikleri cevaplar verildi.



Şekil 1. Katılımcıların cinsiyet ve dönem dağılımları

Tablo 1. Anket sorularına en yüksek frekansta verilen cevaplar

Sıra	Soru	Oran (%)	Cevap
1	Restoratif Dış Tedavisi ile ilk olarak ne zaman tanıştınız?	47	Fakültede dersler aracılığıyla
2	Restoratif Dış Tedavisi Anabilim Dalı ile ilgili ilk görüşünüzü değerlendiriniz	77.5	İyi
3	Restoratif Dış Tedavisi'nin prelinik uygulamalarını seviyor musunuz?	72.6	Evet
4	Restoratif Dış Tedavisinin klinik uygulamalarını seviyor musunuz?	88.8	Evet
5	Restoratif Dış Tedavisi'nin teorik derslerini seviyor musunuz?	60.9	Evet
6	Sizce Restoratif Dış Tedavisi'nin pratik uygulamaları yorucu ve stresli mi?	55.9	Orta
7	Sizce Restoratif Dış Tedavisi'nin teorik dersleri yorucu ve stresli mi?	48.9	Orta
8	Uzmanlık yapmak için tercih sıralaması yapsanız Restoratif Dış Tedavisi'ni kaçınıcı sırada tercih edersiniz?	21.9	4. sırada
9	Uzmanlık için Restoratif Dış Tedavisi'ni neden tercih edersiniz?	32	Kişisel ilgi
10	Uzmanlık için Restoratif Dış Tedavisi'ni neden tercih etmeyebilirsiniz?	48.5	Uzmanlık sonrası iş bulma endişesi
11	Herhangi bir öğretim üyesi sizi Restoratif Dış Tedavisi uzmanlığı için yönlendirdi mi?	92.2	Hayır
12	Herhangi bir araştırma görevlisi sizi Restoratif Dış Tedavisi uzmanlığı için yönlendirdi mi?	92	Hayır
13	Sizce Restoratif Dış Tedavisi klinik uygulamaları uzman olmayan hekimler tarafından ne derece biliniyor?	58.2	Orta
14	Sizce Restoratif Dış Tedavisi uzmanlarına gelecekte daha fazla mı yoksa daha az mı ihtiyaç duyulacak?	40.2	Orta
15	Restoratif Dış Tedavisi diğer bölümleri de göz önüne alarak ekonomik yönden sıralayacak olsanız kaçınıcı sırada olur?	30.4	4. sırada
16	Restoratif Dış Tedavisi diğer bölümleri de göz önüne alarak hekimin kişisel yaşam kalitesine etki yönünden sıralayacak olsanız kaçınıcı sırada olur?	28.6	4. sırada
17	Restoratif Dış Tedavisi diğer bölümleri de göz önüne alarak malpraktis riski yönünden sıralayacak olsanız kaçınıcı sırada olur?	27.7	4. sırada
18	Restoratif Dış Tedavisi diğer bölümleri de göz önüne alarak akademik kariyer yönünden sıralayacak olsanız kaçınıcı sırada olur?	27	5. sırada
19	Restoratif Dış Tedavisi diğer bölümleri de göz önüne alarak hastanın yaşam kalitesine/sağığına etki yönünden sıralayacak olsanız kaçınıcı sırada olur?	24.8	3. sırada
20	Restoratif Dış Tedavisi diğer bölümleri de göz önüne alarak dış hekimliği mesleğindeki rolü açısından sıralayacak olsanız kaçınıcı sırada olur?	24.5	Eşit oranda 3. ve 4. sırada
21	Restoratif Dış Tedavisi'ni diğer bölümleri de göz önüne alarak gelecekteki prestiji açısından sıralayacak olsanız kaçınıcı sırada olur?	29.4	4. sırada

*Öğrencilerin 15.-21. sorularda en iyi "1", en kötü "8" olmak üzere 1 ile 8 arasında bir işaretleme yapmaları istenmiştir.

Öğrencilerin %43.1'i fakülte öncesi tedavi olarak, %7.2'si fakülte öncesi sosyal medya aracılığıyla, %2.6'sı fakülte öncesi tercih döneminde, %47'si fakültede dersler aracılığıyla Restoratif Diş Tedavisi'yle tanışmıştır. Yapılan tek yönlü ANOVA testine göre farklı dönemlerdeki öğrencilerin Restoratif Diş Tedavisi'yle tanışma yöntemleri arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p=0.001$). İkinci, üçüncü ve beşinci dönemdeki öğrenciler çoğunlukla fakülte döneminde dersler aracılığıyla Restoratif Diş Tedavisi'yle tanışırken, dördüncü dönemdeki öğrenciler fakülte öncesi tedavi olarak Restoratif Diş Tedavisi'yle tanışmışlardır. Öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun Restoratif Diş Tedavisi'yle ilgili ilk görüşü iyi iken (%77.5), %2'sinin çok kötü, %5'inin kötü, %15.4'ünün ise çok iyidir. Bununla beraber öğrencilerin okudukları dönem ile Restoratif Diş Tedavisi'yle ilgili ilk görüşü arasında anlamlı bir fark vardır ($p=0.002$). İkinci dönemdeki öğrencilerin Restoratif Diş Tedavisi'yle ilgili ilk görüşü diğer dönemdeki öğrencilerden daha olumludur.

Yapılan bağımsız örneklem t testine göre Restoratif Diş Tedavisi'nin hekimin kişisel yaşam kalitesine etkisi cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterdi ($p < 0.05$). Kadınlar, Restoratif Diş Tedavisi'nin hekimin kişisel yaşam kalitesine etkisini daha iyi olarak değerlendirdi. Benzer şekilde yapılan bağımsız örneklem t testinde Restoratif Diş Tedavisi uzmanlığıyla ilgili bazı sorularda öğrenim görülen üniversiteye göre farklılık olduğu görüldü ($p < 0.05$). Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi öğrencilerinin Restoratif Diş Tedavisi'yle ilgili görüşünün daha olumlu olduğu; prelinik ve klinik uygulamaları daha çok sevdiği ve pratik uygulamaları daha az yorucu ve stresli bulduğu görüldü (Tablo 2).

Tablo 2. Farklı üniversitelerde eğitim gören öğrencilerin Restoratif Diş Tedavisi'yle ilgili görüşlerinin bağımsız örneklem t testiyle karşılaştırılması

Soru	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi	Atatürk Üniversitesi	p
	Ort (Std Sapma)	Ort (Std Sapma)	
S2. Restoratif Diş Tedavisi ile ilgili görüşünüzü değerlendiriniz	4.11 (0.70)	3.91 (0.74)	p < 0.05
S3. Restoratif Diş Tedavisinin prelinik uygulamalarını seviyor musunuz?	1.80 (0.4)	1.67 (0.47)	
S4. Restoratif Diş Tedavisi'nin klinik uygulamalarını seviyor musunuz?	1.94 (0.22)	1.85 (0.35)	
S6. Sizde Restoratif Diş Tedavisi'nin pratik uygulamaları yorucu ve stresli mi?	2.59 (0.86)	3.24 (0.90)	
S17. Restoratif Diş Tedavisi diğer bölümleri de göz önüne alarak malpraktis riski yönünden sıralayacak olsanız kaçınca sırada olur?	4.30 (1.57)	4.53 (1.60)	

*S2 soru için, "1" çok kötü, "5" çok iyi; S3 ve S4 sorular için, "1" hayır, "2" evet; S6 soru için, "1" çok az, "5" çok fazla; S17 soru için, "1" en az riskli, "8" en riskli şekilde cevap seçenekleri oluşturulmuştur.

Öğrenciler, uzmanlık yapmak için Restoratif Diş Tedavisi'ni kaçınıcı sırada tercih edersiniz sorusuna verdikleri cevabın ortalaması 4.96 ± 2.20 'dir. Bu değer 4.5 olan ortalama değerden çok az üzerindedir. Tercih sıralaması, iki farklı fakültede eğitim gören öğrenciler arasında istatistiksel olarak farklılık göstermedi ($p > 0.05$). Yapılan tek yönlü ANOVA testine göre öğrencilerin okudukları dönem ile Restoratif Diş Tedavisi'ni tercih ettikleri sıra arasındaki fark anlamlıydı ($p < 0.05$) (Tablo 3).

Öğrencilerin Restoratif Diş Tedavisi'yle ilgili prelinik, klinik ve uzmanlık hakkındaki görüşleri cinsiyete ve eğitim gördükleri fakülteye göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermedi ($p > 0.05$). Ayrıca diğer uzmanlık bölümleriyle kıyaslaması ve tercih sıralaması da cinsiyete ve eğitim görülen fakülteye göre istatistiksel olarak anlamlı değildi ($p > 0.05$). Bununla beraber öğrencilerin okudukları dönem ile Restoratif Diş Tedavisi'yle ilgili prelinik, klinik ve uzmanlık hakkındaki görüşleri arasında anlamlı fark yokken ($p > 0.05$), diğer uzmanlık bölümleriyle kıyaslaması ve tercih sıralaması arasında anlamlı fark vardı ($p < 0.05$). Dönemler arasındaki farklılığı görmek için yapılan Bonferroni testine göre dönem arttıkça diğer bölümlere göre popülerite ve sıralama olumsuz etkilenmektedir (Tablo 3).

Tablo 3. Farklı dönemdeki öğrencilerin Restoratif Diş Tedavisi'ni tercih sıralamasının Bonferroni testine göre çoklu karşılaştırılması

Dönem	n	Ortalama \pm Std. Sapma	p
2. sınıf	203	4.13 \pm 0.93*	0.000
3. sınıf	245	4.29 \pm 0.96 ^{ab}	
4. sınıf	186	4.52 \pm 0.91 ^{bc}	
5. sınıf	100	4.71 \pm 0.98*	

Farklı küçük harfler gruplar arasındaki istatistiksel farklılığı gösterir.

Tüm faktörler dikkate alınarak Restoratif Diş Tedavisi'nin diğer uzmanlık dalları içerisinde tercih sıralaması belirleyebilmek amacıyla son yedi soru en az 7 en fazla 56 olacak şekilde tek soruda birleştirildi. Verilerin ortalama değeri ise 30.57 ± 6.75 idi. Bu nedenle Restoratif Diş Tedavisi'nin tercih sırası yaklaşık olarak 4.36 olarak tahmin edilmektedir. Hesapladığımız bu tahmini değer, "Restoratif Diş Tedavisi Uzmanlığını kaçınıcı sırada tercih edersiniz" soruna verilen cevabın ortalamasına (4.96 ± 2.20) yakın bir değerdir.

TARTIŞMA

Bu çalışmada farklı eğitim dönemlerinde ve farklı fakültelerde eğitim gören öğrencilerin Restoratif Diş Tedavisi uzmanlığına bakışı değerlendirilmiş ve diğer uzmanlık alanlarıyla kıyaslaması yapılmıştır. Son yıllarda başka uzmanlık alanlarıyla ilgili diş hekimliği öğrencilerinin görüşleri değerlendirilmiş olmasına rağmen Restoratif Diş Tedavisi uzmanlığına bakışla ilgili bir çalışma yapılmamıştır.¹²⁻¹⁴

Fakültelerin fiziki şartlarındaki, akademik kadrosundaki ve kuruluş yıllarındaki değişkenlik eğitim gören öğrenci sayısının farklı olmasına neden olabilir. Aynı zamanda, diş hekimliği fakültelerinde eğitim gören toplam kadın öğrenci sayısının erkek öğrenci sayısından fazla olması nedeniyle çalışmamıza katılan kadın öğrencilerin sayısı daha fazladır.¹⁵ Lisans düzeyinde Restoratif Diş Tedavisi eğitimi hem teorik hem de prelinik düzeyinde ikinci eğitim döneminde başladığından dolayı çalışmamıza ikinci ve daha üst dönemdeki öğrenciler dâhil edilmiştir.

Elde ettiğimiz sonuçlara göre birinci hipotezimiz reddedilirken ikinci hipotezimiz kabul edilmiştir. Çalışmamızda diğer uzmanlık bölümlerine kıyasla Restoratif Diş Tedavisi'nin tercih sıralaması eğitim görülen fakülteye göre farklılık göstermezken, önceki çalışmaların aksine,¹⁶ dönemlere göre farklılık gösterdi. Son sınıflara doğru tercih sıralamasının daha kötüye gitmesinin nedeni alt sınıflarda öğrencilerin prelinik eğitimi düzeyinde dahi olsa diğer bölümlere kıyasla Restoratif Diş Tedavisi'yle daha erken tanışmaları olabilir.

Çalışmamızdaki ilginç bir sonuç ise "Uzmanlık için Restoratif Diş Tedavisi'ni neden tercih etmezsiniz?" soruna öğrencilerin yarısına yakının verdiği "Uzmanlık sonrası iş bulamama endişesi" cevabıdır. Bununla beraber, önceki çalışmalarda Restoratif Diş Tedavisi diğer bölümler arasında en az maddi kazancın elde edileceği bölümlerden biri olarak belirtilmektedir.¹³ Öğrenciler bu değerlendirmeyi uzmanlık sonrası daha çok özel kliniklerde çalışma düşüncesiyle vermiş olabilirler. Çünkü Sağlık Bakanlığı "2022 Yılı İlk Defa ve Yeniden Atama Kurası"nda toplam 574 uzman diş hekimi kadrosundan 75 tanesi Restoratif Diş Tedavisi uzman hekim kadrosudur.¹⁷ Bu sayı bölüm başına düşen ortalama kadro sayısından (71.75) fazladır. Ayrıca daha dikkat çekici nokta ise bu atama sonrası sadece 11 Restoratif Diş Tedavisi uzmanı atanmış ve diğer kadrolar boş kalmıştır.¹⁷ Öğrencilerin uzmanlık sonrası iş bulma endişesi taşınmalarının bir başka nedeni, uzmanlık eğitim süresince lisans eğitiminden farklı olarak ve diğer pratisyen diş hekimlerinden farklılaşmayı sağlayacak üstün teknolojik cihazlar vasıtasıyla yapılacak ileri restoratif tedavilerin öğrenileceği bilgisine sahip olmamaları olabilir. Bununla beraber lisans döneminde yeterli klinik eğitimlerin alınmadığı Ortodonti ve Ağız Diş ve Çene Cerrahisi bölümlerinde uzmanlık eğitimiyle sabit ortodontik tedavi ve ileri cerrahi işlemlerin öğreniliyor olması ve özel tedavi ücretlerin bu işlemlerde daha yüksek olması öğrencilerin Restoratif Diş Tedavisi'nde daha az maddi kazanç elde edebileceklerini düşünmelerine neden olabilir.¹⁸

Çalışmamızda Restoratif Dış Tedavisi'yle ilgili görüşün diğer dönem öğrencilerine göre ikinci dönemdeki öğrencilerin daha olumlu olduğu görülmüştür. Bu sonuç klinik döneme göre klinik öncesi dönemlerde öğrencilerin daha az stres taşıdıklarını belirten çalışmalarla uyumludur.^{19,20}

Atatürk Üniversitesi öğrencilerine göre Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi öğrencilerinin Restoratif Dış Tedavisi'yle ilgili ilk görüşünün daha olumlu olduğu; preklinik ve klinik uygulamaları daha çok sevdiği ve pratik uygulamaları daha az yorucu ve stresli bulduğu tespit edildi. Fakültelerdeki preklinik-klinik uygulama barajları, teorik-pratik sınavların zorluğu, öğretim elemanlarının tavır ve davranışları, fiziki şartlar, anabilim dalının koyduğu kural ve düzenlemeler öğrencilerin stres düzeyini ve doğal olarak anabilim dalına bakışını etkiler.¹⁹ Bu durum çalışmamızdaki farklılığı açıklayabilir.

Öğrenciler Restoratif Dış Tedavisi'ni tercih ettikleri ortalama sıralama 4.36'dır. Bu sonuç yapılan diğer çalışmanın sonuçlarına göre daha yüksektir.^{13,18,21} Ayrıca çalışmamızda öğrencilerin çoğunlukla kişisel ilgi nedeniyle Restoratif Dış Tedavisi'ni tercih edeceklerini ifade etmişlerdir. Öğrencilerin uzmanlıkta Restoratif Dış Tedavisi'ni tercih etmeme nedeniyle beraber ekonomik yönden Restoratif Dış Tedavisi'ni diğer bölümlere göre orta düzeyde görmeleri ve tespit ettiğimiz tercih sıralaması değerlendirildiğinde; öğrencilerin uzmanlık tercihlerinde ilk faktörün kişisel ilgiden ziyade ekonomik kaygılar olduğu çıkarımı yapılabilir.

Gelecekte Restoratif Dış Tedavisi uzmanına ne kadar ihtiyaç duyulacağı sorusuna öğrenciler genellikle orta düzeyde cevabını vermişlerdir. Ancak Sağlık Bakanlığının yayınladığı "Ağız ve Dış Sağlık Hizmet Göstergelerine" göre 2005 yılında Sağlık Bakanlığı'na bağlı hastanelerde 1.837.000 adet dolgu yapılmıştır.²² Bu sayı 2017 yılında ise 13.294.901'e yükselmiştir.²³ Bununla beraber ön bölgede yer alan diastema gibi görünüş ve form bozukluklarını içeren estetik problemlerden hastalar oldukça şikayetçidir.^{24,25} Artan teknolojiyle adeziv dış hekimliğindeki yüksek başarı ve biyomateriyallerdeki gelişim sayesinde Restoratif Dış Tedavisi uygulamaları çok hızlı, başarılı ve düşük maliyette yapılabilmektedir.²⁶⁻²⁸ Eğitimli ve profesyonel kişiler tarafından yapılacak bu estetik tedaviler ve bu tedavilere olan isteğin, uzman hekime olan ihtiyacı artıracakı düşüncesindeyiz.

SONUÇ

Dış hekimliği öğrencilerin, Restoratif Dış Tedavisi'ne olan olumlu görüşlerine ve kişisel ilgilerine rağmen tercihlerin de üst sıralarda yer almamasının nedeni Restoratif Dış Tedavisi uzmanlığıyla iyi bir maddi gelir elde edememenin yanında mezuniyet sonrası iş bulamama kaygılarıdır. Ayrıca, fakülteler arasındaki çeşitli farklılıklar öğrencilerin Restoratif Dış Tedavisi'ne olan ilgilerini olumlu ya da olumsuz yönde etkilemektedir.

Değerlendirme / Peer-Review

İki Dış Hakem / Çift Taraflı Körleme

Etik Beyan / Ethical statement

Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.

It is declared that during the preparation process of this study, scientific and ethical principles were followed and all the studies benefited are stated in the bibliography.

Benzerlik Taraması / Similarity scan

Yapıldı - ithenticate

Etik Bildirim / Ethical statement

ethic.selcukdentaljournal@hotmail.com

Telif Hakkı & Lisans / Copyright & License

Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmalarını CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır.

Finansman / Grant Support

Yazarlar bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir. | The authors declared that this study has received no financial support.

Çıkar Çatışması / Conflict of Interest

Yazarlar çıkar çatışması bildirmemiştir. | The authors have no conflict of interest to declare.

Yazar Katkıları / Author Contributions

Çalışmanın Tasarlanması | Design of Study: FB (%40), AÖ (%60)

Veri Toplanması | Data Acquisition: FB (%50), AÖ (%50)

Veri Analizi | Data Analysis: FB (%40), AÖ (%60)

Makalenin Yazımı | Writing up: FB (%80), AÖ (%20)

Makale Gönderimi ve Revizyonu | Submission and Revision: FB (%80), AÖ (%20)

KAYNAKLAR / RESOURCES

1. Hilton; TJ, Ferracane; JL, Broome JC. Summitt's fundamentals of operative dentistry : a contemporary approach 4th ed. IL, Quintessence Publishing Co Inc, 2013.
2. Taşöker M, Çelik M. Diş hekimliği öğrencilerinde mezuniyet sonrası kariyer ve uzmanlık motivasyonu. Selcuk Dental Journal, 2019, 6(4):108-111.
3. Chmar JE, Weaver RG, Valachovic RW. Dental school vacant budgeted faculty positions: academic year 2004-05. J Dent Educ, 2006, 70(2):188-198.
4. Wright RF, Dunlop RA, Kim FM, Douglass CW. A survey of program directors: trends, challenges, and mentoring in prosthodontics. Part 1. J Prosthodont, 2008, 17(1):69-75.
5. Barnard D, Pendlebury M. Career pathways. Br Dent J, 2000, 188(11):583.
6. Paquette JM, Sheets CG. The second 'D.D.S.' degree: a formula for practice success. J Am Dent Assoc, 2004, 135(9):1321-1325.
7. Kanmodi KK, Akinloye AG, Aladelusi TO. Attitudes of medical students towards taking part-time jobs: a study amongst first year clinical students of the college of medicine, university of ibadan. Ann Ib Postgrad Med, 2017, 15(1):45-50.
8. Saeed S, Jimenez M, Howell H, Karimbux N, Sukotjo C. Which factors influence students' selection of advanced graduate programs? One institution's experience. J Dent Educ, 2008, 72(6):688-697.
9. Ambrozy DM, Irby DM, Bowen JL, Burack JH, Carline JD, Stritter FT. Role models' perceptions of themselves and their influence on students' specialty choices. Acad Med, 1997, 72(12):1119-1121.
10. Basco WT, Jr., Reigart JR. When do medical students identify career-influencing physician role models? Acad Med, 2001, 76(4):380-382.
11. Jordan J, Brown JB, Russell G. Choosing family medicine. What influences medical students? Can Fam Physician, 2003, 49:1131-1137.
12. Özdoğan A, Kaptı Y. Atatürk Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Öğrencilerinin Protetik Diş Tedavisi Uzmanlığı Hakkındaki Görüşlerinin Değerlendirilmesi. Selcuk Dental Journal, 2021, 8(1):69-75.
13. Aksoy A, Yanıkoğlu N. Diş hekimliği fakültesi öğrencilerinin protetik diş tedavisi anabilim dalında uzmanlaşma konusundaki motivasyonlarının değerlendirilmesi. Atatürk Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Dergisi, 2019, 29(4):623-630.
14. Erhamza TS, Ciğerim SÇ. Diş Hekimliği Fakültesi Öğrencilerinin Ortodonti Uzmanlığına Bakış Açıları. Selcuk Dent J, 2021; 8: 427-435
15. YÖK İstatistiksel Verileri: Yüksek Öğretim Kurulu; 2022 [Available from: <https://istatistik.yok.gov.tr/>].
16. Sam G, Alghmlas AS, Alrashed MI, Alaskar ZA. Working environment and specialty of choice chosen by the dental students at Prince Sattam Bin Abdulaziz University, Saudi Arabia: A cross-sectional study. J Int Soc Prev Community Dent, 2016, 6(Suppl 1):S1-5.
17. 2022 Yılı İlk Defa ve Yeniden Atama Kurası: T.C. Sağlık Bakanlığı; 2022 [Available from: <https://yhgm.saglik.gov.tr/TR-87560/2022-yili-ilk-defa-ve-yeniden-atama-kurasi.html>].
18. Çulhaoğlu AK, Kılıçarslan MA, Deniz KZ. Diş hekimliğinde uzmanlık sınavının farklı eğitim seviyelerindeki algı ve tercih durumlarının değerlendirilmesi. Atatürk Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Dergisi, 2021, 31(3):420-426.
19. Çelik Ç, Tuncer D. Diş hekimliği fakültesi öğrencilerinde strese neden olan faktörlerin değerlendirilmesi. Atatürk Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Dergisi, 2015, 25(2).
20. Dörter C, Karaduman İ, Yaman B. Dişhekimliği öğrencileri arasında dişhekimliği eğitimi stresinin belirlenmesi. Journal of Istanbul University Faculty of Dentistry, 2010, 44(2):63-74.
21. Küçükşenmen Ç, Kırzioğlu Z. SDÜ Diş Hekimliği Fakültesi öğrencilerinin meslek seçiminde etkili olan faktörlerin değerlendirilmesi. European Annals of Dental Sciences, 2012, 39:117-128.
22. Ağız ve Diş Sağlığı Hizmet Göstergeleri. T.C. Sağlık Bakanlığı, Ankara, 2005.
23. Ağız ve Diş Sağlığı Hizmet Göstergeleri. T.C. Sağlık Bakanlığı, Ankara, 2017.
24. Chu CH, Zhang CF, Jin LJ. Treating a maxillary midline diastema in adult patients: a general dentist's perspective. J Am Dent Assoc, 2011, 142(11):1258-1264.
25. Romero MF, Babb CS, Brenes C, Haddock FJ. A multidisciplinary approach to the management of a maxillary midline diastema: A clinical report. J Prosthet Dent, 2018, 119(4):502-505.
26. Barros de Campos PR, Maia RR, Rodrigues de Menezes L, Barbosa IF, Carneiro da Cunha A, da Silveira Pereira GD. Rubber dam isolation--key to success in diastema closure technique with direct composite resin. Int J Esthet Dent, 2015, 10(4):564-574.
27. Calamia V, Pantzis A. Simple Case Treatment Planning: Diastema Closure. Dent Clin North Am, 2015, 59(3):655-664.
28. Saratti CM, Krejci I, Rocca GT. Multiple diastema closure in periodontally compromised teeth: How to achieve an enamel-like emergence profile. J Prosthet Dent, 2016, 116(5):642-646.